

ПОГОДЖУЮ

Директор НМК ПТО

у Київській області

 Марина СТАСЄЄВА

«15» 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДПТНЗ

«Білоцерківський професійний ліцей»

 Сергій. ШПАК

«04» 2023 р

РОБОЧА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

на основі модульно-компетентнісного підходу

Професія: Різьбяр по дереву та бересту

Код: 7331

Професійна кваліфікація: Різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

Різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

Освітня кваліфікація: кваліфікований робітник

Рівень освітньої кваліфікації: :

перший (початковий) - різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду – 2 рівень НРК;

другий (базовий) - різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду – 3 рівень НРК;

третій (вищий) - різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду - 4 рівень НРК

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

педагогічної ради

31.01.2023 року № 1

Робоча освітня програма складена на основі стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії 7331 «Різьбяр по дереву та бересту» СП(ПТ)О 7331.С.16.29-2018, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 лютого 2019 р. № 203 на модульно-компетентнісній основі.

Укладачі:

Ірина СІНКЕВИЧ — заступник директора з НВР;

Олена ЛЕБІДЬ — голова методичної комісії інформаційно-комунікаційного та художнього напрямів;

Ігор БЕЗВЕРБНИЙ — викладач спеціальної технології вищої категорії

Анна ЮРЧЕНКО — майстер виробничого навчання

Анатолій ЗАГРАБЧУК — майстер виробничого навчання I категорії

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Зведена таблиця по розрядах, модулях та предметах	7
Таблиця відповідності компетентностей навчальним предметам	8
Професійна кваліфікація: <i>Різьбяр по дереву та бересту 2 розряду</i>	8
Загальнопрофесійна підготовка — базовий блок	9
Навчальна програма з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»	15
Навчальна програма з предмета «Основи енергоефективності та енергозбереження»	17
Навчальна програма з предмета «Основи трудового законодавства»	19
Навчальна програма з предмета «Інформаційні технології»	21
Професійно-теоретична підготовка	23
Навчальна програма з предмета «Креслення і перспектива»	23
Навчальна програма з предмета «Виготовлення найпростіших столярних з'єднань»	25
Навчальна програма з предмета «Технології обробки деревини»	27
Навчальна програма з предмета «Кольорознавство та композиція»	30
Навчальна програма з предмета «Матеріалознавства»	32
Навчальна програма з предмета «Охорона праці»	35
Навчальна програма з предмета «Електротехніка»	37
Навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія»	39
Професійно-практична підготовка	42
Навчальна програма з виробничого навчання	42
Навчальна програма з виробничої практики	50
Перелік кваліфікаційних пробних робіт	52
Перелік основних засобів навчання	53
Таблиця відповідності компетентностей навчальним предметам	55
Професійна кваліфікація: <i>Різьбяр по дереву та бересту 3 розряду</i>	55
Професійно-теоретична підготовка	55
Навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія»	57
Навчальна програма з предмета «Композиція»	61
Професійно-практична підготовка	63
Навчальна програма з виробничого навчання	63
Навчальна програма з виробничої практики	67
Перелік кваліфікаційних пробних робіт	68
Перелік основних засобів навчання	69
Таблиця відповідності компетентностей навчальним предметам	72
Професійна кваліфікація: <i>Різьбяр по дереву та бересту 4 розряду</i>	72
Професійно-теоретична підготовка	72
Навчальна програма з предмета «Ліплення»	74
Навчальна програма з предмета «Композиція»	77
Навчальна програма з предмета «Рисунок»	81
Професійно-практична підготовка	85
Навчальна програма з виробничого навчання	85
Навчальна програма з виробничої практики	89
Перелік кваліфікаційних пробних робіт	91
Перелік основних засобів навчання	92

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до робочої освітньої програми з використанням модульно-компетентнісного підходу для підготовки кваліфікованих робітників на основі базової загальної середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти за професією: 7331 «Різьбяр по дереву та бересту».

Робоча освітня програма розроблена відповідно до СП(ПТ)О 7331.С.16.29-2018 з професії 7331 «Різьбяр по дереву та бересту», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 лютого 2019 р. № 203.

Дана програма розроблена з метою дотримання єдиних вимог при плануванні освітньої діяльності з урахуванням вимог стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу. Цілі і завдання робочої освітньої програми — розвиток у здобувачів освіти особистісних якостей, а також формування загальних і професійних компетентностей у відповідності з вимогами Міністерства освіти і науки України з даної професії.

Робоча освітня програма розрахована на навчання здобувачів освіти, які отримали базову (повну) загальну середню освіту, мали при вступі до закладу освіти вік, установлений відповідно до законодавства, і не мали медичних протипоказань для виробничого навчання і роботи з цієї професії, а також з урахуванням вимог Переліку важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених Міністерством охорони здоров'я України № 256 від 29.12.1993.

Робоча освітня програма з підготовки кваліфікованих робітників містить співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовками, в процесі яких забезпечується формування професійних (професійних базових, професійних профільних і загальних) компетентностей.

Програма включає загальнопрофесійний блок, а також передбачає послідовне вивчення навчальних предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

Навчальні предмети з професійно-теоретичної підготовки вивчаються за робочими навчальними програмами, розробленими на основі компетентностей, у яких відображаються зміни, притаманні відповідній галузі виробництва, підприємству-замовнику кадрів.

За типовим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду кількість годин становить – 580, з них: загальнопрофесійна підготовка – 35 годин; професійно – теоретична підготовка – 196 годин; професійно – практична підготовка – 342 год.; ПКА – 7 год.

За робочим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду кількість годин становить – 581. Для вивчення навчальних предметів загальнопрофесійної підготовки відводиться 35 годин, професійно-теоретичної підготовки - 505 годин, професійно-практичної підготовки - 343 годин, ПКА – 7 год.

Професійно-практичну підготовку було збільшено на 1 годину з метою дотримання тижневого навантаження.

За типовим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду кількість годин становить – 656 годин з них: професійно – теоретична підготовка – 186 годин; професійно – практична підготовка – 463 год.; ПКА – 7 год.

За робочим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду кількість годин становить – 576 годин з них: професійно – теоретична підготовка – 140 годин; професійно – практична підготовка – 429 год.; ПКА – 7 год.

З метою запобігання дублювання змісту освітніх програм, при набутті компетентностей з професії Різьбяр по дереву та бересту 3 розряду, скорочено кількість годин професійно-теоретичної підготовки – 46 годин і професійно – практичної - 34 години. Всього обсягом 80 години, що становить 12,3 %, передбачених СП (ПТ)О, за рахунок скорочення навчального матеріалу, що вивчався раніше при набутті певних компетентностей при здобутті професії Різьбяр по дереву та бересту 2 розряду

За типовим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду кількість годин становить становить – 1155 годин з них: професійно – теоретична підготовка – 316 годин; професійно – практична підготовка – 832 год.; ПКА – 7 год.

За робочим навчальним планом на кваліфікацію різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду кількість годин становить– 931 година з них: професійно – теоретична підготовка – 169 годин; професійно – практична підготовка – 755год.; ДКА – 7 год.

При набутті компетентностей з професії Різьбяр по дереву та бересту 4 розряду з метою запобігання дублювання змісту освітніх програм, скорочено кількість годин професійно-теоретичної підготовки - 147 годин і професійно - практичної - 77 годин; всього обсягом 224 години, що становить 19,5 %, передбачених СП (ПТ)О, за рахунок скорочення навчального матеріалу, що вивчався раніше при набутті певних компетентностей при здобутті професії Різьбяр по дереву та бересту 2 розряду і Різьбяр по дереву та бересту 3 розряду

Щоденне навантаження здобувачів освіти під час професійно-практичної підготовки: виробниче навчання — 6 годин, виробнича практика — 7 годин.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання і перевірки знань з охорони праці.

З метою визначення досягнутих рівнів професійної кваліфікації здобувачів освіти з професії 7331 Різьбяр по дереву та бересту проводиться поетапна кваліфікаційна атестація, за результатами якої присвоюється відповідна кваліфікація.

Державна кваліфікаційна атестація здійснюється за рахунок навчального часу, відведеного на професійно-практичну підготовку і складає 7 годин.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом освіти і базуються на компетентнісному підході відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» відповідного розряду можливе за умови набуття здобувачем освіти усіх компетентностей.

Випускнику закладу професійної (професійно-технічної) освіти, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-

кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду і видається диплом державного зразка.

Умовні позначення, що використовуються:

СП(ПТ)О – стандарт професійної (професійно-технічної) освіти;

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

РпДтБ-2 – різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду;

РпДтБ-3 – різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду;

РпДтБ-4 – різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду;

Т – тема;

ЛР – лабораторна робота;

ПР – практична робота;

ЛПР – лабораторно-практична робота;

ПКА – поетапна кваліфікаційна атестація;

ДКА – державна кваліфікаційна атестація.

Зведена таблиця по розрядах, модулях та предметах

Освітні компоненти (навчальні предмети)	Кількість годин	Кваліфікація: РпДтБ – 2 розряд						Кваліфікація: РпДтБ – 3 розряд				Кваліфікація: РпДтБ – 4 розряд				
		Загальнопрофесійний блок	РпДтБ – 2.1	РпДтБ – 2.2	РпДтБ – 2.3	РпДтБ – 2.4	Всього годин 2 розряд	РпДтБ – 3.1	РпДтБ – 3.2	РпДтБ – 3.3	Всього годин 3 розряд	РпДтБ – 4.1	РпДтБ – 4.2	РпДтБ – 4.3	РпДтБ – 4.4	Всього годин 4 розряд
Загальнопрофесійна підготовка - базовий блок (компетентності / навчальні предмети)	35	35					35									
Основи галузевої економіки і підприємництва	9	9					9									
Основи енергоефективності та енергозбереження	8	8					8									
Основи трудового законодавства	9	9					9									
Інформаційні технології	9	9					9									
Професійно-теоретична підготовка (професійні компетентності / навчальні предмети)	505	116	8	16	48	8	196	43	32	65	140	71	59	29	10	169
Креслення і перспектива	14	14					14									
Виготовлення найпростіших столярних з'єднань	12	12					12									
Технології обробки деревини	14	14					14									
Кольорознавство та композиція	14	14					14									
Матеріалознавство	20	20					20									
Охорона праці	30	30					30									
Електротехніка	12	12					12									
Спеціальна технологія	144		8	16	48	8	80	19	11	34	64					
Ліплення	11													11		11
Композиція	140							24	21	31	76	36	18	10		64
Рисунок	94											35	41	8	10	94
Професійно-практична підготовка (професійні компетентності)	1527	60	26	40	191	26	343	65	78	286	429	246	325	133	51	755
Виробниче навчання	708	60	12	12	114	12	210	30	36	90	156	120	108	84	30	342
Виробнича практика	819		14	28	77	14	133	35	42	196	273	126	217	49	21	413
Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна кваліфікаційна атестація)	21						7				7					7
Загальний обсяг навчального часу	2088	211	34	56	239	34	581	114	117	360	576	330	409	177	76	931

Таблиця відповідності компетентностей навчальним предметам

Позначення	Загально-професійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей	Назви предметів	Кількість годин
ЗПК.1	Оволодіння основами трудового законодавства	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору; соціальні гарантії та соціальний захист, чинні на підприємстві	Основи трудового законодавства	9
ЗПК.2	Оволодіння основами галузевої економіки і підприємництва	Знати: сутність понять суспільне виробництво, ринок, основи підприємництва, підприємство у системі ринкових відносин; суть і функції деревообробної галузі, його структуру; суб'єкти та об'єкти деревообробної галузі; основні економічні процеси, відносини та явища, які функціонують та виникають між суб'єктами економіки (підприємствами, державою та громадянами); порядок створення приватного підприємства; порядок створення первинної та нормативної документації (книга «доходів та витрат», баланс підприємства); порядок ліквідації підприємства; основи менеджменту (управління підприємством та розподіл трудових ресурсів); основи маркетингу; конкуренція (її види та прояви в економічних відносинах); основи державного регулювання економіки (нормативно-законодавча база, податки, пільги, дотації)	Основи галузевої економіки і підприємництва	9
ЗПК.4	Оволодіння основами енергоефективності та енергозбереження	Знати: основи раціонального використання енергоресурсів та матеріалів у професійній діяльності. Уміти: раціонально використовувати електроенергію; раціонально і ефективно експлуатувати деревообробні верстати та електроінструмент	Основи енергоефективності та енергозбереження	8
ЗПК.11	Оволодіння основами комп'ютерних технологій	Знати: програмні засоби та комп'ютерні технології; програми створення текстових, графічних документів та електронних таблиць; програмне забезпечення професійного спрямування (AutoCAD); правила безпеки роботи на персональному комп'ютері. Уміти: створювати текстові документи, електронні таблиці, комп'ютерні презентації; застосовувати програми Corel Draw, AutoCAD	Інформаційні технології	9

ЗПК.3	Дотримання та виконання вимог з охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; положення колективного договору щодо охорони праці; правила галузевої безпеки; основи електробезпеки; інструкції з пожежної безпеки; інструкції з надання долікарської допомоги; основи гігієни праці та виробничої санітарії; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; правила проходження медичних оглядів. Уміти: володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; звільняти потерпілого від дії електричного струму; надавати долікарську допомогу потерпілим від нещасного випадку; користуватися первинними засобами пожежогашіння	Охорона праці Виробниче навчання	30 6
ЗПК.5	Оволодіння основами креслення	Знати: основні вимоги до виконання креслень, способи графічного зображення деталей, геометричні побудови в кресленні, види проєкцій, поняття про розрізи; основні правила та перспективи та практичні методи побудови в перспективі. Уміти: оволодіти способами графічного зображення: побудова деталей в ортогональних проєкціях, в ізометрії та перспективі; володіти прийомами геометричних побудов у кресленні: побудова правильних багатокутників, спряження ліній, виконання написів креслярським шрифтом; читати зображення деталей	Креслення і перспектива Виробниче навчання	14 6
ЗПК.6	Оволодіння основами кольорознавства та композиції	Знати: властивості та сприйняття кольору, основні характеристики кольорів; змішування кольорів, кольоровий тон, поєднання кольорів, контраст застосування кольорознавства на практиці; основні напрямки розвитку декоративно-прикладного мистецтва; поняття єдності форми і змісту; орнамент; особливості, види, мотиви його застосування; народну орнаментику; створювати, стилізувати, спрощувати лінійно-контурний, тональний візерунок; ескізи геометричного, рослинного, скульптурного різьблення; володіти теоретичним матеріалом щодо техніки та технології різьблення, інкрустації, тощо. Уміти: змішувати кольори; виконувати відмивку плоских та об'ємних геометричних фігур; імітацію фактури різних порід деревини; орнаменти: копіювання, їх перенесення; створювати площинні орнаменти, розташування орнаментів в крузі, квадраті, прямокутнику; створювати чорнові ескізи олівцем, кольором; виконувати ескізи для різних технік різьблення на чистовику; традиційно та вільно складати	Кольорознавство та композиція Виробниче навчання	14 6

		композицію; створювати проекти сувенірних виробів, художніх меблів, скульптури, проаналізувати композицію відповідно до творчого задуму, техніки, технології виконання, структури матеріалів; знайти ступінь орнаменталізації відповідно до форми та призначення виробу		
ЗПК.7	Оволодіння основами матеріалознавства	Знати: будову і властивості бересту; місце і час заготівлі бересту; придатність бересту за якістю і забарвленням; основні частини і розрізи стовбура; макробудову деревини; види і сорти круглих і пиляних лісоматеріалів; способи сушіння деревини; види та основні властивості клеїв та приготування робочих розчинів клеїв; властивості деревини; породи деревини: характерні ознаки, властивості, застосування; захисно-декоративні матеріали: барвники, лаки і політури, олії, воскові мастики; приховані дефекти бересту; матеріали для інкрустації: перламутр, ріг, метал, бісер, шпон струганий. Уміти: виконувати кількісне та якісне оцінювання матеріалів; визначати види, властивості, якість матеріалів з урахуванням їх технологічного використання; раціонально і ефективно організовувати працю на робочому місці; підбирати матеріали відповідно до виду робіт	Матеріалознавство Виробниче навчання	20 6
ЗПК.8	Оволодіння основами технології обробки деревини	Знати: основи обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом; припуски на обробку; методи раціональної розмітки; прийоми безвідходної технології; технологічний процес обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом; види ручного та електрифікованого деревообробного інструменту для пиляння, стругання, свердління, довбання, фрезерування, шліфування; правила перевірки та підготовки столярного та електрифікованого інструменту; технологічну послідовність обробки деревини ручними, електрифікованими інструментами; виконувати основні прийоми обробки деревини на деревообробних верстатах; правові та організаційні основи охорони праці. Уміти: застосовувати методи раціональної розмітки та безвідходні технології; заточувати і правити столярний інструмент; дотримуватися норм технологічного процесу; виконувати обробку деревини ручним та електрифікованим столярним інструментом; виконувати пиляння, площинне і профільне стругання рубанками, свердління	Технології обробки деревини Виробниче навчання	14 24

		перпендикулярних і не перпендикулярних гнізд та отворів, різання стамескою вздовж, поперек, в торець; знімати фаски, довбання гнізд; виконувати обробку деревини ручним електрифікованим і пневматичним інструментом; виконувати операції на деревообробних верстатах; раціонально і ефективно організовувати працю на робочому місці; дотримуватися вимог з охорони праці під час виконання столярних робіт		
ЗПК.9	Оволодіння основами виготовлення найпростіших столярних з'єднань	Знати: властивості м'яких порід деревини на якість обробки; правила розрахунку основних шипових з'єднань; припуски на обробку; методи раціональної розмітки; прийоми безвідходної технології; допустимі відхилення; види шипових кутових кінцевих столярних з'єднань та серединних; види шипових групових з'єднань; види з'єднань по ширині на гладку фугу, на «вус»; технологію виготовлення найпростіших столярних з'єднань; правила безпеки праці при виконанні робіт; вимоги до організації робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини. Уміти: виготовляти шипові кутові кінцеві з'єднання; виготовляти шипові кутові серединні та таврові з'єднання; виготовляти шипові групові з'єднання; виготовляти столярні з'єднання по ширині на гладку фугу; виготовляти з'єднання на «вус»; підбирати ручний столярний інструмент і електрифікований столярний інструмент; користуватися вибраними інструментами; раціонально і ефективно організовувати працю на робочому місці; дотримуватися вимог з охорони праці під час виконання столярних з'єднань	Виготовлення найпростіших столярних з'єднань Виробниче навчання	12 6
ЗПК.10	Оволодіння основами електротехніки	Знати: основи електростатики; сутність понять електричне коло, електричні кола постійного струму, магнітне коло, електричні кола змінного струму; електротехнічні пристрої; принцип дії та будову трансформаторів; електричні машини постійного струму, електричні машини змінного струму; основні відомості про електробезпеку. Уміти: схематично зображати електричне коло; класифікувати електричні машини, пристрої; правильно експлуатувати електрообладнання відповідно до вимог електробезпеки	Електротехніка Виробниче навчання	12 6

Код модуля	Професійна компетентність	Зміст професійних компетентностей	Назви предметів	Кількість годин
РпДтБ – 2.1	Види художньої різьби по бересту та дереву	Види різьби по бересту Види різьби по дереву Робоче місце різьбяра. Інструменти та матеріали для різьби по дереву та бересту	Спеціальна технологія Виробниче навчання Виробнича практика	8 12 14
РпДтБ – 2.2	Художнє різьблення по бересту	Прийоми художнього різьблення по бересту та нанесення контурів простих орнаментів Виконання різьблення по бересту	Спеціальна технологія Виробниче навчання Виробнича практика	16 12 28
РпДтБ – 2.3	Способи виготовлення художніх виробів з дерева	Столярний спосіб Токарний спосіб	Спеціальна технологія Виробниче навчання Виробнича практика	48 114 77
РпДтБ – 2.4	Геометричне різьблення	Ознайомлення з видами стамесок та застосування їх у різьбленні для різьби по дереву та бересту Ознайомлення з елементами різьблення Виконання геометричної різьби на виробах Опорядження різьби і виробів з дерева	Спеціальна технологія Виробниче навчання Виробнича практика	8 12 14
РпДтБ – 3.1	Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру	Спеціальна технологія Композиція Виробниче навчання Виробнича практика	19 24 30 35
РпДтБ – 3.2	Плоскорельєфна різьба	Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання Виконання плоскорельєфного різьблення із заоваленим фоном Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном	Спеціальна технологія Композиція Виробниче навчання Виробнича практика	11 21 36 42

РпДтБ – 3.3	Регіональний компонент	Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону	Спеціальна технологія Композиція Виробниче навчання Виробнича практика	34 31 90 196
РпДтБ – 4.1	Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності Виконання сюжетно-орнаментальних композицій	Композиція Рисунок Виробниче навчання Виробнича практика	36 35 120 126
РпДтБ – 4.2	Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби	Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби Технологія виконання рельєфної накладної різьби	Композиція Рисунок Виробниче навчання Виробнича практика	18 41 108 217
РпДтБ – 4.3	Види рельєфної різьби і її застосування	Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	Ліплення Композиція Рисунок Виробниче навчання Виробнича практика	11 10 8 84 49
РпДтБ – 4.4	Меблеві вироби з різьбленим декором	Художнє оздоблення виробів з дерева	Рисунок Виробниче навчання Виробнича практика	10 30 21

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Основи галузевої економіки і підприємництва»**

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ЛПР	
ЗПК.2	Оволодіння основами галузевої економіки і підприємництва	9	-	
	Т.1. Підприємство, як форма діяльності в умовах ринкової економіки	1		Опитування
	Т.2. Деревообробна галузь.	2		Опитування
	Т.3. Ринкова економічна система	2		Опитування
	Т.4. Основи організації управління підприємством	2		Контрольна робота
	Т.5. Державна підтримка розвитку підприємства і підприємницької діяльності	2		Тести
Разом		9	-	

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Підприємство, як форма діяльності в умовах ринкової економіки

Сутність понять: суспільне виробництво, ринок, основи підприємництва, підприємство у системі ринкових відносин

Тема 2. Деревообробна галузь

Суть і функції деревообробної галузі, її структура; суб'єкти та об'єкти деревообробної галузі

Тема 3. Ринкова економічна система

Основні економічні процеси, відносини та явища, які функціонують та виникають між суб'єктами економіки (підприємствами, державою та громадянами); порядок створення приватного підприємства; порядок створення первинної та нормативної документації (книга «доходів та витрат», баланс підприємства), порядок ліквідації підприємства

Тема 4. Основи організації управління підприємством

Основи менеджменту (управління підприємством та розподіл трудових ресурсів); основи маркетингу; конкуренція (її види та прояви в економічних відносинах)

Тема 5. Державна підтримка розвитку підприємства і підприємницької діяльності

Основи державного регулювання економіки (нормативно-законодавча база, податки, пільги, дотації)

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Основи енергоефективності та енергозбереження»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ЛПР	
ЗПК.4	Оволодіння основами енергоефективності та енергозбереження	8		
	Т.1 Поняття енергії, енергозбереження	1		Опитування
	Т.2 Енергетичні ресурси	1		Тестове завдання
	Т.3 Поняття: паливо і умовне паливо. Види палива, традиційні джерела	2		Опитування
	Т.4 Вимоги міжнародного стандарту	1		Опитування
	Т.5 Ціль і зміст проведення енергоаудиту	1		Опитування
	Т.6 Напрямки щодо збереження енергії. Шляхи збереження енергії	2		Тестове завдання
Разом		8		

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Поняття енергії, енергозбереження.

Основні поняття енергії. Основні поняття енергозбереження. Основи енергоефективності. Нормативно-правові акти у сфері енергозбереження.

Тема 2. Енергетичні ресурси.

Способи енергоефективного використання матеріалів, ресурсів та енергозберігаючого обладнання у професійній діяльності та у побуті.
Способи енергозаощадження на підприємстві.

Тема 3. Поняття: паливо і умовне паливо. Види палива, традиційні джерела

Паливо: утворення, види палива, вплив на довкілля. Запаси палива в Україні .

Тема 4. Вимоги міжнародного стандарту

Міжнародний стандарт ISO 50001, основні вимоги до організацій. Сертифікація відповідно до стандарту ISO 50001.

Тема 5. Ціль і зміст проведення енергоаудиту

Енергетичне обстеження об'єктів. Методичні основи проведення енергоаудиту.

Поняття, цілі, задачі, функції енергетичного аудиту. Методи проведення енергоаудиту. Етапи та послідовність проведення енергоаудиту. Методи та прилади обліку для проведення енергоаудиту.

Тема 6. Напрямки щодо збереження енергії. Шляхи збереження енергії

Енергозбереження та способи економії електроенергії. Впровадження енергозбереження в країнах світу. Світовий досвід у області енергозбереження. Робота по проведенню планування та впровадження енергозберігаючих заходів в країнах світу

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Основи трудового законодавства»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту
Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ЛПР	
ЗПК.1	Оволодіння основами трудового законодавства	9		
	Т.1 Суб'єкти трудового права. Трудові правовідносини	2		Опитування
	Т.2 Трудовий договір	2		Тестування
	Т.3 Соціальні гарантії та соціальний захист	2		Опитування
	Т.4 Трудові спори і порядок їх вирішення. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю	3		Семінар
Разом		9		

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Суб'єкти трудового права. Трудові правовідносини

Основні трудові права та обов'язки працівників. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. Трудова правоздатність та дієздатність. Правовий статус суб'єктів трудового права, його зміст. Суб'єкти індивідуальних трудових відносин. Працівники як суб'єкти трудового права. Роботодавці як суб'єкти трудового права. Суб'єкти колективних трудових відносин.

Тема 2. Трудовий договір

Положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору . Правове регулювання зміни та припинення трудового договору

Тема 3. Соціальні гарантії та соціальний захист

Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення. Правові основи загальнообов'язкового соціального страхування

Тема 4. Трудові спори і порядок їх вирішення. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю

Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори. Принципи розгляду трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів. Розгляд індивідуальних трудових спорів в суді. Трудові спори, що безпосередньо розглядаються судом. Порядок вирішення колективних трудових спорів. Правона страйк і його реалізація. Правові наслідки законного і незаконного страйку. Органи, що здійснюють нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю, їх повноваження.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Інформаційні технології»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ЛПР	
ЗПК.11	Оволодіння основами комп'ютерних технологій	9		
	Т.1 Інформація та інформаційні технології	2		Опитування
	Т.2 Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології	2		Тестування
	Т.3 Програмне забезпечення професійного спрямування	4		Опитування
	Т.4 Правила безпеки роботи на персональному комп'ютері	1		Тестування
Разом		9		

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Інформація та інформаційні технології

Поняття про інформацію та інформаційні технології. . Інформатизація. Вплив інформаційних технологій на розвиток галузевої промисловості та виробництва. Використання інформаційних і комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва. Ієрархічні системи управління виробництвом.

Тема 2. Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології

Програми створення текстових і графічних документів. Стили оформлення

та подання інформації. Основні напрямки застосування обчислюваної техніки в галузі. Галузеве програмне забезпечення. Мультимедійні технології. Види і типи презентації. Загальні відомості про засоби створення презентацій. Електронні таблиці. Апгрейд в електронних таблицях.

Тема 3. Програмне забезпечення професійного спрямування

Робота з прикладними програмами професійного спрямування. Основні елементи AutoCAD, Corel Draw. Панель інструментів. Побудова та встановлення властивостей графічних об'єктів. Можливості програмних продуктів професійного спрямування.

Тема 4. Правила безпеки роботи на персональному комп'ютері

Правила безпеки роботи на персональному комп'ютері. Наслідки неправильної роботи за комп'ютером . Рекомендовані умови для роботи за комп'ютером

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Креслення і перспектива»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.5	Оволодіння основами креслення	14	6	
	Т.1 Основні вимоги до виконання креслень	1		Тестове завдання
	Т.2 Способи графічного зображення деталей	1		Опитування
	Т.3 Геометричні побудови в кресленні	5	3	Графічна робота
	Т.4 Види проєкцій	1		Опитування
	Т.5 Поняття про розрізи	3	2	Тестове завдання
	Т.6 Основні правила перспективи та практичні методи побудови в перспективі	3	1	Графічна робота
Разом		14	6	

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Основні вимоги до виконання креслень

Загальні відомості про стандарти для креслень - стандарти ЄСКД, СПДС. Інструменти, приладдя, пристрої та матеріали для креслення; їх будова і застосування. Шрифти.

Тема 2. Способи графічного зображення деталей

Лінії креслення, їх назва; співвідношення товщин, основне призначення. Креслення ліній основних і допоміжних, спряження прямих і кривих ліній між собою, системи штрихування, прийняття умовних знаків.

Тема 3. Геометричні побудови в кресленні

Види і призначення прикладних геометричних побудов на площині. Масштаби: визначення, призначення та позначення на кресленнях. Основні відомості про розміри на кресленнях. Види розмірних, позначень і правила нанесення лінійних та кутових розмірів на кресленнях. Нанесення розмірів діаметрів, радіусів, квадратів, довжини дуги кола. Поняття про нанесення розмірів фасок, шорсткості поверхонь, повторюваних елементів та інше.

Геометричні побудови на площині та їх практичне застосування на виробництві. Уклон і конусність. їх визначення та позначення на кресленнях. Побудова уклону за заданою величиною. Визначення величини уклону та конусності за кресленням.

Виконання креслень деталей з прямолінійним та криволінійним окресленням, що вимагають для свого виконання геометричних побудов із застосування: побудови перпендикулярів, кутів заданої величини, поділу відрізків і кутів; поділу кола на рівні частини і побудови багатокутників. Побудова кутів заданого розміру.

Спряження. Застосування спряжень при кресленні і розмічуванні контурів деталей.

Способи побудови овалу і еліпса. Поняття про евольвенту кола і спіраль Архімеда. Поняття про побудову лекальних кривих.

ПР

1. Виконання креслення овалу, еліпса, замкнутих багато центрових кривих
2. Виконання креслення спіралі, евольвенти.
3. Виконання креслення контуру технічної деталі з використанням елемент побудови і ділення кутів та кола на рівну кількість частин. Нанести розміри.

Тема 4. Види проєкцій

Кабінетна проєкція. Розміщення видів проєкції на кресленні. Побудова натурального розміру скорочених в проєкції частин

Тема 5. Поняття про розрізи

Правила побудови кола в ізометрії. Розрізи і вирізи.

ПР

Виконання креслення технічної деталі в ізометричній проєкції по ортогональних кресленнях. (2 години)

Тема 6. Основні правила перспективи та практичні методи побудови в перспективі

Види перспективи. Лінія горизонту, лінійна і повітряна перспектива, плановість Спостережна перспектива.

ПР

Побудова перспективи предмету за його прямокутними проєкціями.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Виготовлення найпростіших столярних з'єднань»**

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.9	Оволодіння основами виготовлення найпростіших столярних з'єднань	12	4	
	T.1 Правила безпеки праці при виконанні робіт	1		Опитування
	T.2 Властивості м'яких порід деревини на якість обробки	1	1	Тестове завдання
	T.3 Правила розрахунку основних шипових з'єднань	1		Опитування
	T.4 Припуски на обробку	1		Опитування
	T.5 Методи раціональної розмітки	1		Опитування
	T.6 Прийоми безвідходної технології	1	1	Тестове завдання
	T.7 Допустимі відхилення	1		Опитування
	T.8 Види шипових кутових кінцевих столярних з'єднань та серединних	1		Опитування
	T.9 Види шипових групових з'єднань	1	1	Графічна робота
	T.10 Види з'єднань по ширині на гладку фугу, на «вус»	1		Опитування
	T.11 Технологія виготовлення найпростіших столярних з'єднань	1	1	Тестове завдання
	T.12 Вимоги до організації робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини	1		Опитування

Разом	12	4	
--------------	-----------	----------	--

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Правила безпеки праці при виконанні робіт

Загальні положення з охорони праці при роботі на деревообробних верстатах. Вимоги безпеки перед початком роботи. Вимоги безпеки під час роботи. Додаткові заходи безпеки при роботі на деревообробних верстатах.

Тема 2. Властивості м'яких порід деревини на якість обробки

Породи дерев. Види, властивості деревини. Будова деревини. Вибір деревини для виготовлення столярних виробів.

ПР

1. Визначення порід деревини за ознаками макробудови і за даними зразками.

Тема 3. Правила розрахунку основних шипових з'єднань

Розрахунок необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу. Склад шипового з'єднання. Розрахунок шипа та заплечиків.

Тема 4. Припуски на обробку

Вимоги до міцності основних шипових з'єднань.

Тема 5. Методи раціональної розмітки

Види шипових з'єднань. Загальні правила виконання розмітки з'єднань. Розрахунок шипового з'єднання та контроль якості виконаних робіт

Тема 6. Прийоми безвідходної технології

Вимірювальний та розмічальний інструмент.

ПР

Ознайомлення з вимірювальними та розмічальними інструментами.

Тема 7. Допустимі відхилення

Точність обробки деталей характеризується: точністю форми, точністю розмірів, шорсткістю поверхні. Гігроскопічна властивість оброблюваного матеріалу.

Тема 8. Види шипових кутових кінцевих столярних з'єднань та серединних

Кутові кінцеві з'єднання. Кутові серединні (таврові) з'єднання

Тема 9. Види шипових групових з'єднань

Застосування групових з'єднань. Технічний рисунок з'єднання.

ПР

Виконання ескізів основних видів з'єднань.

Тема 10. Види з'єднань по ширині на гладку фугу, на «вус»

З'єднання брусків або дощок по ширині кромками в щити або площинами в блоки. З'єднання відрізків деревини по довжині.

Тема 11. Технологія виготовлення найпростіших столярних з'єднань

Споювання деталей. З'єднання деталей зрощуванням. Прості шипові з'єднання.

ПР

Організація робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини.

Тема 12. Вимоги до організації робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини

Організація робочого місця. Тримання клею під час роботи. Прибирання робочого місця після склеювання деревини.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Технології обробки деревини»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.8	Оволодіння основами технології обробки деревини	14	5	
	Т.1 Основи обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом	1		
	Т.2 Припуски на обробку	1	1	Тестове завдання
	Т.3 Методи раціональної розмітки	1		
	Т.4 Прийоми безвідходної технології	1	1	Тестове завдання
	Т.5 Технологічний процес обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом	1		Опитування
	Т.6 Види ручного та електрифікованого деревообробного інструменту для пиляння, стругання, свердління, довбання, фрезерування, шліфування	5	1	Опитування
	Т.7 Правила перевірки та підготовки столярного та електрифікованого інструменту	1		
	Т.8 Технологічна послідовність обробки деревини ручними, електрифікованими інструментами	1	2	Опитування
	Т.9 Основні прийоми обробки деревини на деревообробних верстатах	1		
	Т.10 Правові та організаційні основи охорони праці	1		

Разом	14	5	
--------------	-----------	----------	--

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Основи обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом

Загальні поняття про основи різання деревини. Види механічної обробки деревини. Елементи і геометрія різця, їх значення для якісного різання.

Види різання.

Основні операції ручної обробки, їх призначення при виготовленні меблів і різьби по дереву.

Тема 2. Припуски на обробку

Припуски і допуски. Види припусків Розмічання пиломатеріалів на чорнові заготовки. Розмічання та контроль конструктивних елементів.

Призначення і будова інструменту для площинної розмічання (лінійка, кутник столярний, малка і т.д.).

ПР

Визначення порід деревини за ознаками макробудови і за даними зразками.

Тема 3. Методи раціональної розмітки

Розмітка і розмічувальний інструмент. Шаблони. Розмічання та контроль конструктивних елементів деталей і вузлів. Перенесення зображення на деталь за допомогою технічних засобів. Відкладання розмірів відносно базових ліній та площин.

Тема 4. Прийоми безвідходної технології

Поняття безвідходних технологій. Сучасні знаряддя праці. Сучасний деревообробний центр. Використання лазерних верстатів та верстатів з програмним керуванням

ПР

Ознайомлення з вимірювальними та розмічальними інструментами.

Тема 5. Технологічний процес обробки деревини ручним, електрифікованим столярним інструментом

Технологічний процес - основна складова будь-якого деревообробного виробництва. Стадії технологічного процесу. Послідовність деяких стадій технологічного процесу Складові частини технологічної операції.

Тема 6. Види ручного та електрифікованого деревообробного інструменту для пиляння, стругання, свердління, довбання, фрезерування, шліфування

Технологічні пристрої та пристосування для пиляння. Види ручних стругів. Будова струга. Свердління деревини ручними інструментами. Ручний електрифікований і пневматичний інструменти для обробки деревини

ПР

Виконання ескізів основних видів з'єднань.

Тема 7. Правила перевірки та підготовки столярного та електрифікованого інструменту

Загальна характеристика столярного та електрифікованого інструменту, види, будова, технічні вимоги. Технічні характеристики ручного електрифікованого інструменту. Підготовка інструменту до роботи з ним.

Тема 8. Технологічна послідовність обробки деревини ручними, електрифікованими інструментами

Розмічання як стадія технологічного процесу. Пиляння деревини ручним і електрифікованим інструментом. Площинне стругання деревини. Точіння зовнішніх і внутрішніх поверхонь. Свердління деревини. Опорядження виробів.

ПР

1. Організація робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини.
2. Опешіть технологічний процес обробки деревини

Тема 9. Основні прийоми обробки деревини на деревообробних верстатах

Прямолінійний розпил заготовок вздовж волокон, торцювання заготовок, зарізання пазів, чвертей, з'єднань рамок і коробок. Випилювання деталей з криволінійними контурами.

Вирівнювання площин та створення базових поверхонь на заготовках. Калібрування заготовок по товщині

Тема 10. Правові та організаційні основи охорони праці

Основні законодавчі акти з охорони праці. Організація роботи по охороні праці на підприємстві

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Кольорознавство та композиція»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.6	Оволодіння основами кольорознавства та композиції	14	5	
	Т.1 Властивості та сприйняття кольору, основні характеристики кольорів	2		
	Т.2 Змішування кольорів, кольоровий тон, поєднання кольорів, контраст застосування кольорознавства на практиці	2	1	Графічна робота
	Т.3 Основні напрямки розвитку декоративно-прикладного мистецтва	1		
	Т.4 Поняття єдності форми і змісту	1		
	Т.5 Орнамент; особливості, види, мотиви його застосування	1		
	Т.6 Народна орнаментика	1	1	Опитування
	Т.7 Створення, стилізування, спрощення лінійно-контурних, тональних візерунків	1		
	Т.8 Ескізи геометричного, рослинного, скульптурного різьблення	4	2	Графічна робота
	Т.9 Володіння теоретичним матеріалом щодо техніки та технології різьблення, інкрустації тощо.	1	1	Опитування
Разом		14	5	

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема1. Властивості та сприйняття кольору, основні характеристики кольорів

Вплив кольору на людину. Поняття важкі та легкі кольори. Хроматичні і ахроматичні кольори. Властивості кольорів: важкість, помітність, виступання та відступання. Попереджаючі кольори. Теплі і холодні кольори.

Тема2. Змішування кольорів, кольоровий тон, поєднання кольорів, контраст застосування кольорознавства на практиці

У кольорознавстві розрізняють два методи змішування кольорів : аддитивний і субтрактивний. Колірний тон. Поєднання кольорів – компліментарне, тріада, Аналогічне, роздільно-компліментарне. Види колірних контрастів. Побудова круга на основі змішування кольорів.

ПР

Змішування кольорів.

Тема 3. Основні напрямки розвитку декоративно-прикладного мистецтва

Сучасні народні художні промисли України. Професіональне мистецтво. Самодіяльне мистецтво.

Тема 4. Поняття єдності форми і змісту

Основні поняття дизайну: естетичність, функціональність, економічність. Головні ознаки цілісності.

Тема 5. Орнамент; особливості, види, мотиви його застосування

Гармонія і краса геометричного різьблення. Мета використання орнаменту на поверхні предмета. Орнаменти стрічкові, сітчасті, круглі. Орнаменти симетричні, асиметричні, композиційно замкнуті. За мотивами орнаменти поділяють на: геометричні, рослинні, зооморфні.

Тема 6. Народна орнаментика

Використання стародавніх солярних знаків. Залежно від характеру різьблення елементи та складні з них мотиви діляться на чотири групи.

ПР

Графічне копіювання народних орнаментальних мотивів

Тема 7. Створення, стилізування, спрощення лінійно-контурних, тональних візерунків

Спрощення форми. Мотиви для створення різних декоративних орнаментів. Стилзація форм застосовується у різних видах декоративної побудови

Тема 8. Ескізи геометричного, рослинного, скульптурного різьблення

Розгляд ескізів геометричного, рослинного, скульптурного різьблення. Виконання зарисовки кухонної лопатки, дошки.

ПР

1. Виконання геометричного орнаменту з простих елементів (імітація «сухе різьблення»)

2. Виконання орнаментальної композиції в крузі (імітація «різьблення та маркетрі»).

Тема 9. Володіння теоретичним матеріалом щодо техніки та технології різьблення, інкрустації тощо.

Різноманітність прийомів художнього оздоблення дерев'яної поверхні. Контурна різьба. Плоскорельєфне різьблення. Рельєфне різьблення. Інкрустація деревини. Яворівське різьблення.

ПР
Виконання композиції декоративної вставки (імітація різьблення та інкрустації).

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Матеріалознавство»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.7	Оволодіння основами матеріалознавства	20	7	
	Т.1 Будова і властивості бересту	1		
	Т.2 Місце і час заготівлі бересту	1	1	Тестове завдання
	Т.3 Придатність бересту за якістю і забарвленням	1		
	Т.4 Основні частини і розрізи стовбура	1	1	Тестове завдання
	Т.5 Макробудова деревини	1	1	Опитування
	Т.6 Види і сорти круглих і пиляних лісоматеріалів	1	1	Опитування
	Т.7 Способи сушіння деревини	1		Опитування
	Т.8 Види та основні властивості клеїв та приготування робочих розчинів клеїв	1	1	Опитування
	Т.9 Властивості деревини	1		Опитування
	Т.10 Породи деревини: характерні ознаки, властивості, застосування	2		Опитування
	Т.11 Захисно-декоративні матеріали: барвники, лаки і політури, олії, воскові мастики	5	1	Тестове завдання
	Т.12 Приховані дефекти бересту	1		Опитування
	Т.13 Матеріали для інкрустації: перламутр, ріг, метал, бісер, шпон струганий	3	1	Опитування

Разом	20	7	
--------------	-----------	----------	--

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Будова і властивості бересту

Розгляд зразків бересту. Склад бересту. Декоративні, фізико-механічні і технологічні властивості бересту.

Тема 2. Місце і час заготівлі бересту

Заготовка бересту. Інструменти для заготівлі бересту. Зберігання бересту.

ПР

Тема 3. Придатність бересту за якістю і забарвленням

Сорти, в залежності від зовнішнього вигляду і технологічних властивостей. Використання бересту зі свіжозрізаного дерева. Використання бересту з давно повалених дерев.

Тема 4. Основні частини і розрізи стовбура

Лісові багатства України та їх використання. Загальні властивості деревини як матеріалу. Промислове застосування деревини. Переваги і недоліки деревини. Будова дерева: коріння, стовбур, крона. Основні частини і головні розрізи стовбура.

ПР

Визначення порід деревини за ознаками макробудови і за даними зразками.

Тема 5. Макробудова деревини

Макроскопічна будова деревини: ядро і заболонь, річні шари, рання та пізня деревини, серцевинні промені, судини, смоляні ходи.

ПР

Виконати рисунок макробудови деревини

Тема 6 . Види і сорти круглих і пиляних лісоматеріалів

Стандартизація та класифікація круглих лісоматеріалів. Основні технічні вимоги до круглих лісоматеріалів. Розмірно-якісна характеристика круглих лісоматеріалів. Замір, облік, маркування круглих лісоматеріалів. Визначення об'єму круглих лісоматеріалів. Види пилопродукції: пиломатеріали, заготовки, їх характеристика, призначення. Класифікація пиломатеріалів за породою, розмірами, характером і ступенем обробки, способом розпилювання, положенням в колоді, якістю, призначенням.

ПР

Виконати рисунок пилопродукції пиломатеріалів

Тема 7. Способи сушіння деревини

Процес видалення вологи з деревини. Конвекторне атмосферне сушіння деревини. Конвекторне газопарове сушіння деревини. Сушіння деревини струмом високої частоти.

Тема 8. Види та основні властивості клеїв та приготування робочих розчинів клеїв

Матеріал для отримання нероз'ємних меблевих з'єднань та для використання в технологічному процесі опорядження меблів. Види, склад та основні властивості клеїв. Клеї тваринного походження та їх характеристика. Синтетичні клеї. Приготування робочих розчинів клеїв.

ПР

Визначення клеїв за зовнішніми ознаками, контроль якості клею.

Тема 9. Властивості деревини

Фізичні властивості деревини.

Зовнішній вигляд деревини: колір, блиск, текстура. Залежність цих властивостей від породи та біологічних умов. Вологість деревини. Зв'язана (гігроскопічна) та вільна вологість. Методи визначення вологості деревини Всихання та набухання деревини та їх вплив на форму і розміри деревини. Густина деревини. Відношення деревини до тепла, світла, звуку, електрики.

Механічні властивості деревини.

Загальні відомості про механічні властивості та випробування деревини. Поняття деформації, напруження, межі міцності. Вплив на механічні властивості густини, вологості та інших факторів. Міцність деревини. Твердість деревини. Технологічні властивості деревини.

Здатність деревини витримувати металеві кріплення. Схильність до гнуття. Стійкість до стирання. Здатність деревини до різьблення, розколювання

Тема 10. Породи деревини: характерні ознаки, властивості, застосування

Вітчизняні хвойні, листяні кільцевосудинні та розсіяносудинні породи. Характерні властивості деревини різних порід та їх вплив на промислове використання даної породи. Породи, які найбільше використовують в різьбленні.

Найбільш вживанні іноземні породи. Декоративні властивості різних порід.

Тема 11. Захисно-декоративні матеріали: барвники, лаки і політури, олії, воскові мастики

Особливості застосування матеріалів для декоративних робіт. Класифікація матеріалів для опорядження, їх склад та властивості. Наповнювачі, розчинники, розріджувачі, пластифікатори. Плівкоутворюючі речовини. Барвники, ґрунтовки, порозаповнювачі, замазки та шпаклівки, їх склад та застосування. Лаки і політури. Олії і оліфи. Воскові мастики. Особливості фарб та емалей.

ПР

Визначення клеїв за зовнішніми ознаками, контроль якості клею.

Тема 12. Приховані дефекти бересту

Здатність до розшарування. Заросла і груба бересту. Товста кора зі старих беріз або знята в ранній або пізній термін періоду збору.

Тема 13. Матеріали для інкрустації: перламутр, ріг, метал, бісер, шпон струганий

Інкрустація - створення на поверхні виробу малюнка з різних матеріалів, врізаних в рівень з поверхнею. Перламутр, ріг, метал, бісер, шпон струганий. Інкрустації металом (жироване). Інкрустація бісером (пацьорками). Матеріал для інкрустації: шпон струганий.
ПР
Виконати малюнок з використанням різних матеріалів (перламутр, бісер та ін.)

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА

«Охорона праці»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.3	Дотримання та виконання вимог з охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії			
	Т.1 Правові та організаційні основи охорони праці	6		Опитування
	Т.2 Основи праці в галузі безпеки	4		Опитування
	Т.3 Основи пожежної безпеки	7		Тестові завдання
	Т.4 Основи електробезпеки	7		Тестові завдання
	Т.5 Правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадках	6		Тестові завдання
Разом		30		

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Мета і завдання предмета "Охорона праці", обсяг, зміст і порядок його вивчення.

Основні законодавчі акти з охорони праці. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Навчання з питань охорони праці. Типове положення про порядок навчання і перевірку знань з питань охорони праці, яке встановлює порядок і види інструктажів з охорони праці, форми перевірки знань працівників.

Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна і кримінальна відповідальність за порушення законодавства про працю, правил та інструкцій з охорони праці.

Тема 2. Основи безпеки праці в галузі

Загальні правила охорони праці у професійній діяльності. Вимоги до організації робочого місця. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори на робочому місці, їх вплив на організм людини. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, методико-профілактичні. Вимоги охорони праці при експлуатації устаткування підприємств.

Тема 3. Основи пожежної безпеки

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Характерні причини виникнення пожеж. Знаки пожежної безпеки. Пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів.

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Поняття вогнестійкості. Класи пожеж. Вогнегасильні речовини та матеріали, їх характеристика. Способи припинення горіння. Вогнегасильні речовини та матеріали. Обов'язки працівників щодо дотримання пожежної безпеки

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична та атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом. Фактори, які впливають на ступень ураження людини електричним струмом. Види ураження електричним струмом. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Класифікація виробничих приміщень відносно небезпеки ураження працюючих електричним струмом.

Коллективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Основні поняття занулення та заземлення.

Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадках

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги. Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування.

Способи реанімації. Штучне дихання. Положення потерпілого і дії особи, яка надає допомогу. Непрямий масаж серця. Порядок одночасного виконання масажу серця та штучного дихання.

Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок. Види кровотечі. Домедична допомога при кровотечі. Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок, їх типи. Надання першої допомоги при знепритомленні (втраті свідомості), шоку, тепловому та сонячному ударі, обмороженні.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при опіках. Перша допомога при запаруванні очей. Способи промивання очей. Ознаки отруєння і перша допомога потерпілому. Підготовка потерпілого до транспортування.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Електротехніка»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2 –го розряду

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин		Форма контролю
		Всього	З них ПР	
ЗПК.10	Оволодіння основами електротехніки	12	2	
	Т.1 Основи електростатики	3		
	Т.2 Сутність понять електричне коло, електричні кола постійного струму	3	1	Тестове завдання
	Т.3 Магнітне коло	3		
	Т.4 Електричні кола змінного струму	3	1	
Разом		12	2	

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Основи електростатики

Значення електротехнічної підготовки для кваліфікованих робітників різноманітних професій. Розвиток енергетики, електротехніки та електроніки в Україні.

Силові та еквіпотенціальні лінії електричного поля. Простіші електричні поля: поле точкового заряду, поле зарядженої осі, поле між двома паралельними пластинами.

Провідники і діелектрики в електричному полі. Електрична ємність. Ємність плоского конденсатора і блоку конденсаторів. Типи конденсаторів та їх застосування.

Струм та щільність струму. Резистори, величина їх опору і його залежність від температури. Теплова дія струму. Нагрівання проводів. Максимально припустимий (номінальний) струм у проводі. Вибір перерізу проводу в залежності від максимально припустимого струму в проводі. Джерела постійного струму, їх електрорушійна сила, внутрішній опір, напруга на затискачах, зображення на схемах.

Кола постійного струму: паралельне, послідовне та змішане з'єднання елементів. Закон Ома для повного кола. Закони Кірхгофа. Основні методи розрахунку кіл постійного струму (метод контурних струмів, метод вузлових потенціалів, метод еквівалентного джерела). Втрати напруги у проводах. Розрахунок перерізу проводів по заданій величині максимально припустимої втрати напруги.

Тема 2. Сутність понять електричне коло, електричні кола постійного струму

Струм та щільність струму. Резистори, величина їх опору і його залежність від температури. Теплова дія струму. Нагрівання проводів. Максимально припустимий (номінальний) струм у проводі. Вибір перерізу проводу в залежності від максимально припустимого струму в проводі. Джерела постійного струму, їх електрорушійна сила, внутрішній опір, напруга на затискачах, зображення на схемах. Кола постійного струму: паралельне, послідовне та змішане з'єднання елементів. Закон Ома для повного кола. Закони Кірхгофа. Основні методи розрахунку кіл постійного струму (метод контурних струмів, метод вузлових потенціалів, метод еквівалентного джерела). Втрати напруги у проводах. Розрахунок перерізу проводів по заданій величині максимально припустимої втрати напруги. Поняття про нелінійні кола постійного струму.

ПР

Вивчення залежності опору реальних провідників від їх геометричних параметрів та питомих опорів матеріалів

Тема 3. Магнітне коло

Постійні магнітні поля: магнітне поле провідника із струмом, соленоїда та постійного магніту. Основні характеристики магнітного поля: напруженість, магнітна індукція, магнітний потік, магнітна проникливість. Парамагнітні, діамагнітні та феромагнітні матеріали. Намагнічування тіл. Явище гістерезису. Електромагніти. Закон повного струму. Магнітний опір. Розрахунок магнітних кіл. Провідник із струмом. Явище електромагнітної індукції, її практичне використання (поняття про трансформатор). Індуктивність. Розрахунок індуктивності котушки без осереддя. Поняття про індуктивність котушки з осереддям. Самоіндукція, величина та напрями електрорушійної сили самоіндукції. Взаємна індукція. Взаємна індуктивність. Вихрові струми та їх використання.

Тема 4. Електричні кола змінного струму

Синусоїдальний змінний струм. Отримання змінного струму. Графічне зображення змінного струму. Період і частота. Кутова частота. Фаза, зсув фаз. Векторне зображення змінного струму та напруги. Види і методи електричних вимірювань

ПР

Дослідження послідовного з'єднання резистора, індуктивної котушки та конденсатора в колі однофазного струму

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Спеціальна технологія»

Професія: Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
		80	
РпДтБ – 2.1	Види художньої різьби по бересту та дереву	8	
РпДтБ – 2.2	Художнє різьблення по бересту	16	
РпДтБ – 2.3	Способи виготовлення художніх виробів з дерева	48	
РпДтБ – 2.4	Геометричне різьблення	8	
Разом		80	

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА

Тема 1. Види художньої різьби по бересту та дереву

Способи заготівлі бересту. Зберігання бересту. Обробка. Робота з берестом. Визначення придатності бересту за якістю і кольором. Інструменти для роботи з берестом. Прийоми художнього різьблення по бересту,

Інтарсія. Інкрустація. Маркетрі. Види різьби по дереву: плосковиїмчаста, плоскорельєфна, рельєфна, прорізна або ажурна, об'ємна або скульптурна, комбінована, домова; їх різновиди, особливості та застосування. Різьба по бересту.

Організація робочого місця різьбяра. Різьбярські інструменти. Стамески, їх види і призначення. Підготовка інструментів до роботи. Правила користування інструментами.

РпДтБ – 2.2 Художнє різьблення по бересту

Інтарсія. Інкрустація. Маркетрі. Види різьби по дереву: плосковиїмчаста, плоскорельєфна, рельєфна, прорізна або ажурна, об'ємна або скульптурна, комбінована, домова; їх різновиди, особливості та застосування. Різьба по бересту.

Підготовка бересту. Підбір сюжетно-орнаментальних рослинних композицій. Техніка розмітки (нанесення) рисунка. Інструменти. Виконання різьблення.

Загальні поняття про основи різання деревини. Види механічної обробки деревини. Елементи і геометрія різця, їх значення для якісного різання. Види різання. Основні операції ручної обробки, їх призначення при виготовленні меблів і різьби по дереву. Розмітка, інструмент для розмітки.

РпДтБ – 2.3 Способи виготовлення художніх виробів з дерева

Прийоми, послідовність і точність розмітки. Пиляння деревини. Елементи і кути зубців пил. Види, конструкція і призначення ручних пил. Підготовка пил до роботи. Прийоми роботи ручними пилами. Організація робочого місця при пилянні. Стругання деревини. Вимоги до чистоти стругання. Будова рубанка. Інструменти для стругання простих і профільних поверхонь. Прийоми стругання ручними інструментами. Організація робочого місця при струганні. Довбання. Інструменти для довбання. Прийоми довбання і різання стамесками. Свердління. Види свердел. Інструмент для свердління. Прийоми роботи. Шліфування. Циклювання. Призначення операції шліфування. Правила техніки безпеки при роботі ручними інструментами.

Ручні електрифіковані інструменти для обробки деревини: види, призначення, основні елементи конструкцій, прийоми роботи, вимоги безпеки праці.

Основні види з'єднань деталей. Призначення і вимоги до з'єднань. Основні кутові кінцеві з'єднання. Основні ящикові з'єднання. Види з'єднань деревини за допомогою шкантів, шурупів, цвяхів, тощо. Склеювання. Режими склеювання. Обладнання для склеювання. Лабораторно-практична робота 1. Виконання ескізів основних видів з'єднань.

Історія розвитку токарної обробки деревини. Композиція різноманітних форм точених виробів, їх поєднання з різьбленим орнаментуванням. Токарні верстати. Види токарних патронів. Способи кріплення заготовок. Токарні інструменти для дерева. Прийоми різання на токарному верстаті. Технологічний процес виконання точених виробів. Організація робочого місця і правила техніки безпеки.

Тема 2.4 Геометричне різьблення

Підготовка бересту. Підбір сюжетно-орнаментальних рослинних композицій. Техніка розмітки (нанесення) рисунка. Інструменти. Виконання різьблення

Геометричне тригранно-виїмчасте різьблення. Характер і застосування різьби. Орнамент геометричної різьби. Техніка розмітки композиції орнаменту геометричної різьби. Інструмент для геометричної різьби. Прийоми виконання геометричної різьби. Організація робочого місця і техніка безпеки.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Код модуля	Код підмодуля	Професійні компетентності	Кількість годин
Загально професійний блок			60
ЗПК.3		Дотримання та виконання вимог з охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії	6
ЗПК.5		Оволодіння основами креслення	6
ЗПК.6		Оволодіння основами кольорознавства та композиції	6
ЗПК.7		Оволодіння основами мате-ріалознавства	6
ЗПК.8		Оволодіння основами технології обробки деревини	24
ЗПК.9		Оволодіння основами виготовлення найпростіших столярних з'єднань	6
ЗПК.10		Оволодіння основами електротехніки	6
РпДтБ – 2.1		Види художньої різьби по бересту та дереву	12
	РпДтБ –2.1.1	Види різьби по бересту	2
	РпДтБ –2.1.2	Види різьби по дереву	4
	РпДтБ –2.1.3	Робоче місце різьбяра. Інструменти та матеріали для різьби по бересту та дереву	6
РпДтБ – 2.2		Художнє різьблення по бересту	12
	РпДтБ –2.2.1	Прийоми художнього різьблення по бересту та нанесення контурів простих орнаментів	6
	РпДтБ –2.2.2	Виконання різьблення по бересту	6
РпДтБ – 2.3		Способи виготовлення художніх виробів з дерева	114

	РпДтБ –2.3.1	Столярний спосіб	60
	РпДтБ –2.3.2	Токарний спосіб	54
РпДтБ – 2.4	Геометричне різьблення		12
	РпДтБ –2.4.1	Ознайомлення з видами стамесок та застосування їх у різьбленні для різьби по дереву та бересту	3
	РпДтБ –2.4.2	Ознайомлення з елементами різьблення	3
	РпДтБ –2.4.3	Виконання геометричної різьби на виробках	3
	РпДтБ –2.4.4	Опорядження різьби і виробів з дерева	3
Всього			210

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

ЗПК.3. Вступне заняття

Історична довідка про навчальний заклад, його традиції. Перелік професій і спеціальностей. Характеристика навчального процесу. Роль виробничого навчання. Продукція яку випускає навчальний заклад. Ознайомлення з навчальною майстернею. Закріплення учнів/слухачів за робочим місцем. Правила внутрішнього розпорядку.

Ознайомлення з видами різьби. Демонстрація кращих робіт виконаних учнями і майстрами навчального закладу. Традиції і успіхи навчального закладу в підготовці кваліфікованих робітників художнього профілю.

Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях

Охорона праці в навчальних майстернях. Травматизм, його причини. Попередження травматизму. Основні правила і інструкції з безпеки праці і їх виконання. Правила електробезпеки. Пожежна безпека. Причини пожеж в приміщеннях навчальних майстерень. Правила поведінки учнів під час пожежі. Користування первинними засобами пожежегасіння, інші правила пожежної безпеки.

ЗПК. 5. Тема 1. Основні вимоги до виконання креслень

Загальні відомості про стандарти для креслень - стандарти ЄСКД, СПДС.

Інструменти, приладдя.

Геометричні побудови на площині та їх практичне застосування на виробництві.

Виконання креслень деталей з прямолінійним та криволінійним окресленням, що вимагають для свого виконання геометричних побудов із застосування: побудови перпендикулярів, кутів заданої величини, поділу

відрізків і кутів; поділу кола на рівні частини і побудови багатокутників.

Побудова кутів заданого розміру.

Спряження. Застосування спряжень при кресленні і розмічуванні контурів деталей. Способи побудови овалу і еліпса.

Види перспективи. Лінія горизонту, лінійна і повітряна перспектива, плановість Спостережна перспектива.

ЗПК.6. Оволодіння основами кольоровознавства та композиції

Поняття єдності форми і змісту Основні поняття дизайну: естетичність, функціональність, економічність. Головні ознаки цілісності.

Основні напрямки розвитку декоративно-прикладного мистецтва Сучасні народні художні промисли України. Професіональне мистецтво. Самодіяльне мистецтво.

Орнамент; особливості, види, мотиви його застосування

Гармонія і краса геометричного різьблення. Мета використання орнаменту на поверхні предмета.. Орнаменти симетричні, асиметричні, композиційно замкнуті

Народна орнаментика Створення, стилізування, спрощення лінійно-контурних, тональних візерунків Спрощення форми. Мотиви для створення різних декоративних орнаментів. Стилізація форм застосовується у різних видах декоративної побудови

Розгляд ескізів геометричного, рослинного, скульптурного різьблення. Виконання зарисовки кухонної лопатки, дошки.

Володіння теоретичним матеріалом щодо техніки та технології різьблення, інкрустації тощо. Різноманітність прийомів художнього оздоблення дерев'яної поверхні. Контурна різьба. Плоскорельєфне різьблення. Рельєфне різьблення. Інкрустація деревини. Яворівське різьблення.

ЗПК.7. Оволодіння основами матеріалознавства

Промислове застосування деревини. Переваги і недоліки деревини. Будова дерева: коріння, стовбур, крона. Макроскопічна будова деревини: ядро і заболонь, річні шари, рання та пізня деревини, серцевинні промені, судини, смоляні ходи. Стандартизація та класифікація круглих лісоматеріалів. Основні технічні вимоги до круглих лісоматеріалів. Розмірно-якісна характеристика круглих лісоматеріалів. Види пилопродукції: пиломатеріали, заготовки, їх характеристика, призначення Способи сушіння деревини Види, склад та основні властивості клеїв. Клеї тваринного походження та їх характеристика. Синтетичні клеї. Приготування робочих розчинів клеїв.

Властивості деревини: Фізичні властивості деревини. Механічні властивості деревини.

Породи деревини: характерні ознаки, властивості, застосування

Вітчизняні хвойні, листяні кільцевосудинні та розсіяносудинні породи. Характерні властивості деревини різних порід та їх вплив на промислове використання даної породи. Породи, які найбільше використовують в різьбленні.

Найбільш вживанні іноземні породи. Декоративні властивості різних порід.

Захисно-декоративні матеріали: барвники, лаки і політури, олії, воскові мастики Особливості застосування матеріалів для декоративних робіт. Класифікація матеріалів для опорядження, їх склад та властивості. Наповнювачі, розчинники, розріджувачі, пластифікатори.. Барвники, ґрунтовки, порозаповнювачі, замазки та шпаклівки, їх склад та застосування. Лаки і політури. Олії і оліфи. Воскові мастики.

ЗПК.8. Оволодіння основами технології обробки деревини.

Заточка і правка столярного інструменту. Різання стамескою вздовж, поперек, в торець; знімання фасок, довбання гнізд
Дотримання норм технологічного процесу; виконання обробки деревини ручним інструментом; виконання пиляння, площинне і профільне
Стругання рубанками, свердління перпендикулярних і не перпендикулярних гнізд та отворів
Обробка деревини ручним електрифікованим і пневматичним інструментом; виконання операцій на деревообробних верстатах; раціонально і ефективно організувати працю на робочому місці

ЗПК.9. Оволодіння основами виготовлення найпростіших столярних з'єднань Правила безпеки праці при виконанні робіт

Загальні положення З ОХОРОНИ ПРАЦІ при роботі на деревообробних верстатах. Вимоги безпеки перед початком роботи. Вимоги безпеки під час роботи. Додаткові заходи безпеки при роботі на деревообробних верстатах.

Правила розрахунку основних шипових з'єднань Розрахунок необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу. Склад шипового з'єднання. Розрахунок шипа та заплечиків. Припуски на обробку. Вимоги до міцності основних шипових з'єднань.

Методи раціональної розмітки. Види шипових з'єднань. Загальні правила виконання розмітки з'єднань. Розрахунок шипового з'єднання та контроль якості виконаних робіт

Види шипових кутових кінцевих столярних з'єднань та серединних. Кутові кінцеві з'єднання. Кутові серединні (таврові) з'єднання
Технологія виготовлення найпростіших столярних з'єднань З'єднання деталей зрощуванням. Прості шипові з'єднання Вимоги до організації робочого місця при виготовленні столярних з'єднань та склеюванні деревини

Організація робочого місця. Тримання клею під час роботи. Прибирання робочого м'яця після склеювання деревини.

ЗПК.10. Оволодіння основами електротехніки

Значення електротехнічної підготовки для кваліфікованих робітників різноманітних професій. Розвиток енергетики, електротехніки та електроніки в Україні.

Струм та щільність струму. Теплова дія струму. Нагрівання проводів. Максимально припустимий (номінальний) струм у проводі. Вибір перерізу проводу в залежності від максимально припустимого струму в проводі. Джерела постійного струму, їх електрорушійна сила, внутрішній опір, напруга на затискачах, зображення на схемах.

Кола постійного струму: паралельне, послідовне та змішане з'єднання елементів. Втрата напруги у проводах. Розрахунок перерізу проводів по заданій величині максимально припустимої втрати напруги.

РпДтБ – 2.1 Види художньої різьби по бересту та дереву

Підготовка матеріалів та інструментів для різьблення; визначення вологості матеріалу, дефектів; користування технічним та технологічним устаткуванням Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях

Раціональна та ефективна організація робочого місця; самостійне визначення необхідного інструменту, підготовка його для виконання завдання (заточка і правка)

РпДтБ – 2.2. Художнє різьблення по бересту

Технологія виконання роботи Виконання побудови простих орнаментальних композицій; застосування при розробці ескізів графічних технік; вибір та застосування матеріалів, інструментів, шаблонів, перенесення малюнка на берест (виконання копіювальних робіт) Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях

РпДтБ – 2.2.2 Технологія різьблення по бересту; виконувати різьблення по бересту вручну простих сюжетно-орнаментальних візерунків (виконання декоративних плакеток на основі зразків);

РпДтБ – 2.3. Способи виготовлення художніх виробів з дерева

РпДтБ–2.3.1 **Столярний спосіб** Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях. Створення художніх виробів з дерева столярним способом (кухонної дощечки, скриньки). Технологія виконання роботи. Підготовка матеріалу Створення ескізу кухонної дощечки. Розмітка матеріалу та випилювання лобзиком. Вміння відрізяти породи та вади деревини, техніку обробки, вміння виготовляти художні вироби столярним способом

Виготовлення скриньки. Технологія виконання роботи Підготовка матеріалу. Розмітка. Розпилювання на заготовки

Технологія виготовлення скриньки. Різноманітність розмітки і випилювання шипів скриньки

Виготовлення скриньки. Склеювання каркаса скриньки. Властивості клеїв та їх застосування; вміння виготовляти художні вироби столярним способом

Технологія виготовлення скриньки. Виготовлення верхньої і нижньої частини скриньки

Технологія виготовлення скриньки Підгонка і приклеювання донця і кришки

Технологія виготовлення скриньки. Розпилювання і підгонка кришки

Способи та технологічні особливості виготовлення навісів на скриньку. Прикріплення кришки. Виготовлення бортиків

Технологія опоряджувальних робіт. Шліфування. Тонування

РпДтБ – 2.3.2 **Токарний спосіб** Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях. Виготовлення художніх виробів (тарелю) з дерева токарним способом. Підготовка матеріалу. Заточка токарних інструментів. Підготовка креслення

Технологія підгонки дерева рубанком. Склеювання дошок.

Професійні компетентності роботи з електролобзиком. Випилювання лобзиком круга

Технічні особливості закріплення тарелю на планшайбу. Приклеювання накладки. Закріплення тарелю на планшайбу

Технологія виготовлення виробів токарним способом. Точіння декоративної тарілки

Підготовка поверхні до різьби. Виконання ескізу орнаменту.

Основи креслення. Викреслювання орнаменту на тарілку.

Підготовка інструменту. Технологія заточки і правки інструменту

Технологія різання вздовж і поперек волокон.

РпДтБ – 2.4.Геометричне різьблення

РпДтБ – 2.4.1-РпДтБ – 2.4.2 Первинний інструктаж Охорона праці і пожежна безпека в навчальних майстернях. Застосування інструментів для довбання та різьблення; володіння пластичними матеріалами та інструментами; володіння прийомами плоско-виїмчастого різьблення (різьблення розеток в квадраті) розмічання основних ліній, нанесення контурів візерунків і простих композицій; виконання різьблення по дереву та бересту вручну простих сюжетно-орнаментальних візерунків; володіння основами рисунку

РпДтБ – 2.4.3-РпДтБ – 2.4.4 Виконання елементів та мотивів плоско-виїмчастого різьблення на виробах; викреслювання елементів різьби

Виконання різьби кухонної дощечки. Технологія опорядження виробів ручним та механізованим способом.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

Навчальний модуль	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
Модуль РпДтБ – 2.1 Види художньої різьби по бересту та дереву		14
РпДтБ – 2.1.1	Види різьби по бересту	3
РпДтБ – 2.1.2	Види різьби по дереву	4
РпДтБ – 2.1.3	Робоче місце різьбяра. Інструменти та матеріали для різьби по бересту та дереву	7
Модуль РпДтБ – 2.2 Художнє різьблення по бересту		28
РпДтБ – 2.2.1	Прийоми художнього різьблення по бересту та нанесення контурів простих орнаментів	14
РпДтБ – 2.2.2	Виконання різьблення по бересту	14
Модуль РпДтБ – 2.3 Способи виготовлення художніх виробів з дерева		77
РпДтБ – 2.3.1	Столярний спосіб	42
РпДтБ – 2.3.2	Токарний спосіб	35
Модуль РпДтБ – 2.4 Геометричне різьблення		14
РпДтБ – 2.4.1	Ознайомлення з видами стамесок та застосування їх у різьбленні для різьби по дереву та бересту	3
РпДтБ – 2.4.2	Ознайомлення з елементами різьблення	4
РпДтБ – 2.4.3	Виконання геометричної різьби на виробах	3

РпДтБ – 2.4.4	Опорядження різьби і виробів з дерева	4
Всього на 2 розряд		133

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

РпДтБ - 2.1 Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Правила застосування засобів безпеки праці та індивідуального захисту. Організація робочого місця.

Підготовка матеріалу. Розмітка. Розпилування на заготовки. Охорона праці під час виконання робіт.

РпДтБ –2.2 Підготовка різьбярського інструменту. Заточка. Правка. Підготовка ескізів до роботи. Перенесення малюнка на матеріал. Виконання різьби.

Виконання різьби. Шліфівка та зачистка.

Опоряджувальні роботи. (тонування, покриття лаком).

РпДтБ – 2.3-РпДтБ – 2.3.1 Створення художніх виробів з дерева столярним способом Підготовка ескізів та матеріалу до роботи Виконання ескізів столярних виробів.

Підготовка матеріалу та інструментів до роботи.

Підгонка та склеювання виробу.

Виконання креслення різних мотивів на виробі.

Виконання різьби.

Опоряджувальні роботи. (тонування, покриття воском,лаком).

РпДтБ – 2.3.2 Виконання ескізів токарних виробів. Технологія виготовлення виробів токарним способом. Склеювання дошок Технологія виготовлення виробів токарним способом. Точіння декоративної тарілки. Охорона праці під час робіт.

Підготовка поверхні до різьби. Виконання ескізу орнаменту.

Опорядження різьби

РпДтБ – 2.4 -РпДтБ – 2.4.1- РпДтБ – 2.4.3 Виконання геометричної різьби на výroбах. Опоряджувальні роботи. (тонування, покриття воском,лаком).

Кваліфікаційна пробна робота

ПЕРЕЛІК КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОБНИХ РОБІТ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Кваліфікація: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

1. Виготовлення простих орнаментальних елементів та мотивів з геометричних фігур на площині
2. Виготовлення розеток
3. Виготовлення фрагментів скриньки
4. Виготовлення кухонних дощечок
5. Виготовлення коробочки

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Кваліфікація: різьбяр по дереву та бересту 2-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Прим
		для інд. корист.	для групи	
Обладнання				
1.	Верстак (робоче місце)	15		
2.	Мольберт	15		
Інструменти, прилади і пристрої				
3.	Рубанки	15		
4.	Набори стамесок столярних		5	
5.	Набори різьбярських стамесок (4 шт.)	15		
6.	Ножівки	15		
7.	Пили поперечні		1	
8.	Молотки		5	
9.	Киянки		5	
10.	Лінійки	15		
11.	Кутники металеві		5	

12.	Ножі	15		
13.	Циркулі	15		
14.	Шило	15		
15.	Пробійнки (компл.)		5	
16.	Чекани (компл.)		5	
17.	Електроточила		2	
Натуральні зразки				
18.	Зразки народних виробів оздоблених геометричною різьбою	15	5	
19.	Розетки, геометричний орнамент		5	

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Спеціальна технологія»**

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
РпДтБ – 3.1	Т.1 Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності	19	
РпДтБ – 3.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	4	1
РпДтБ – 3.1.2	Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру	15	1
РпДтБ – 3.2	Т.2 Плоскорельєфна різьба	11	
РпДтБ – 3.2.1	Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання	3	
РпДтБ – 3.2.2	Виконання плоскорельєфного різьблення із заоваленим фоном	4	1
РпДтБ – 3.2.3	Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном	4	1
РпДтБ – 3.3	Т.3 Регіональний компонент	34	
РпДтБ – 3.3.1	Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону	34	1
Разом		64	5

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА

«Спеціальна технологія»

Тема 1. Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності

Підготовка бересту. Підбір сюжетно-орнаментальних рослинних композицій. Техніка розмітки (нанесення) рисунка. Інструменти. Виконання різьблення.

ЛПР

Виконання ескізу в техніці прорізного бересту (кришка скриньки)

Виконання ескізу декоративної плакетки

Тема 2. Плоскорельєфна різьба

Види плоскорельєфної різьби. Технологія виконання різьби з підрізним фоном. Технологія виконання різьби із заovalеним фоном. Технологія виконання плоскорельєфної різьби з вибраним фоном. Кудрінська різьба. Інструменти і матеріали. Правила техніки безпеки при різанні. Застосування плоскорельєфної різьби на виробках. Мета опорядження. Види опорядження. Підготовка поверхні до опорядження. Столярна підготовка поверхні. Шліфування, матеріали і прийоми роботи.

ЛПР

Виготовлення ескізу рахви плоскорельєфним різьбленням

Виготовлення ескізу кухонної дощечки

Тема 3. Регіональний компонент

Мета опорядження. Види опорядження. Підготовка поверхні до опорядження. Столярна підготовка поверхні. Шліфування, матеріали і прийоми роботи.

Технологія виготовлення виробів і видів з різьби характерних для народних художніх промислів з обробки дерева (бересту), даного регіону.

Види рельєфної різьби і її застосування. Барельєфна різьба. Характерні ознаки, застосування, особливості виконання. Горельєфна різьба. Характерні ознаки, застосування, особливості виконання. Рельєфна різьба з вибраним фоном. Техніка виконання рельєфа з фоном. Застосування стамесок різних видів. Правила і методи роботи фасонними стамесками. Стадії технологічного процесу різьби з вибраним фоном.

Рельєфна накладна різьба. Технологічний процес виконання. Композиція. Виготовлення моделі. Матеріали. Підготовка поверхні /заготовки, виробу.

ЛПР

Розробка ескізу жіночі прикраси

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Композиція»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту
Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ПР
РпДтБ – 3.1	Т.1 Побудова геометричного орнаменту	24	
РпДтБ – 3.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру	24	2
РпДтБ – 3.2	Т.2 Плоскорельєфна різьба	21	
РпДтБ – 3.2.	Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання Заповнення площини орнаментом, послідовне виконання композиції до задуму; передача об'єму на ескізі за допомогою тону та кольору; виконання рельєфного зображення ліпленням Виконання плоскорельєфного різьблення із заovalеним фоном. Створення ескізу орнаменту середньої складності з передачею фактури, текстури та об'єму; підбір тону та кольору для передачі зображення	21	2
РпДтБ – 3.3	Т.3 Регіональний компонент	31	
РпДтБ – 3.3.1	Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону. Створення орнаментальних композицій, притаманних для місцевих традицій промислу, з елементами різьблення інтарсії та інкрустації (декоративні тарелі, скриньки, топірці, жіночі прикраси)	31	1
Разом		76	5

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА

«Композиція»

Тема 1. Побудова геометричного орнаменту

Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності

Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру

Замальовки елементів геометричної різьби. Поєднання елементів в ритмах для стрічкового одно, двох, та трьохрядного орнаментального мотиву.

ПР

Стелізація рослинних форм з елементами геометричного різьблення

Виконання ескізу виробу таріль

Тема 2. Плоскорельєфна різьба

Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання

Заповнення площини орнаментом, послідовне виконання композиції до задуму; передача об'єму на ескізі за допомогою тону та кольору; виконання рельєфного зображення ліпленням

Виконання плоскорельєфного різьблення із заovalеним фоном.

Створення ескізу орнаменту середньої складності з передачею фактури, текстури та об'єму; підбір тону та кольору для передачі зображення.

ПР

Розробка ескізу скриньки

Виконання ескізу сувеніру за своїм бажанням (маркетрі, інкрустація, інтарсія тощо)

Тема 3. Регіональний компонент

Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону.

Створення орнаментальних композицій, притаманних для місцевих традицій промислу, з елементами різьблення інтарсії та інкрустації (декоративні тарелі, скриньки, топірці, жіночі прикраси)

ПР

Виконання композиції декоративної вставки (імітація різьблення та інкрустації)

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

Тематичний план

РпДтБ – 3.1	Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності		30
	РпДтБ –3.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	12
	РпДтБ –3.1.2	Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру	18
РпДтБ – 3.2	Плоскорельєфна різьба		36
	РпДтБ –3.2.1	Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання	12
	РпДтБ –3.2.2	Виконання плоскорельєфного різьблення із заovalеним фоном	12
	РпДтБ –3.2.3	Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном	12
РпДтБ – 3.3	Способи виготовлення художніх виробів з дерева		90
	РпДтБ –3.3.1	Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону	90
Всього			156

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Тема 1. Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності

РпДтБ – 3.1.1 Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності.

Інструктаж з охорони праці та безпека життєдіяльності при виконанні робіт та пожежна безпека в навчальній майстерні.Різьблення по дереву та бересту. Підготовка і підбір матеріалу.

Побудова орнаментальної композиції середньої складності. Виконання копіювальних робіт середньої складності
РпДтБ – 3.1.2 Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру.

Виконання різьби по бересту рослинного характеру середньої складності. Техніка безпеки при виконанні робіт.

Тема 2. Плоскорельєфна різьба

РпДтБ – 3.2.1 Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання. Виконання ескізу плакетки. Перенесення ескізу на заготовку.

РпДтБ – 3.2.2 Виконання плоскорельєфного різьблення із заovalеним фоном

Виконання різьби плакетки. Техніка безпеки при виконанні робіт. Виконання різьби.Комплексні роботи.

РпДтБ – 3.2.3 Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном

Виконання різьби. Техніка безпеки при виконанні робіт. Опоряджувальні роботи.Тонування. Лакування. Техніка безпеки при виконанні робіт.

Тема 3. Способи виготовлення художніх виробів з дерева

РпДтБ -3.3.1 Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону.

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Жолобчатот-виямчата різьба (яворівська). Ознайомлення з ілементамирізьби. Техніка безпеки при виконанні робіт.Виготовлення ескізу декоративної плакетки та виробу за власним ескізом. Підготовка матеріалу та інструменту. Тонування. Лакування. Рехніка безпеки при виконанні робіт. Виконання яворівського різьблення. Виконання різьби середньої складності. Виконання різьби. Комплексні роботи. Виконання різьби середньї складності. Опоряджувальні роботи. Мозаїчні роботи. Техніка виконання маркетрі. Ознайомлення з видами мозаїчних робіт. Виготовлення ескізу та перенесення його на матеріал. Відпрацювання техніки маркетрі. Опоряджувальні роботи

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

Навчальний модуль	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
Модуль РпДтБ – 3.1 Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності		35
РпДтБ – 3.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	14
РпДтБ – 3.1.2	Виконання орнаментальної композиції рослинного характеру	21
Модуль РпДтБ – 3.2 Плоскорельєфна різьба		42
РпДтБ – 3.2.1	Ознайомлення з видами плоскорельєфного різьблення та інструменти для його виконання	14
РпДтБ – 3.2.2	Виконання плоскорельєфного різьблення із заоваленим фоном	14
РпДтБ – 3.2.3	Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном	14
Модуль РпДтБ – 3.3 Регіональний компонент		196
РпДтБ – 3.3.1	Виконання видів художньої обробки деревини і виробів народних художніх промислів, характерних для даного регіону.	196
Всього на 3 розряд		273

ЗМІСТ

Модуль РпДтБ – 3.1 Різьблення по бересту вручну сюжетно-орнаментальних композицій середньої складності

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Підготовка і підбір інструменту та матеріалу. Заточка інструменту. Перенесення ескізу на заготовку сюжетно орнаментальної композиції середньої складності. Виконання різьби середньої складності. Опоряджувальні роботи техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Підготовка і підбір інструменту та матеріалу. Заточка інструменту, перенесення ескізу на заготовку. Виконання різьби середньої складності. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Модуль РпДтБ – 3.2 Плоскорельєфна різьба

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Технологія виконання плоскорельєфного різьблення . Виконання різьби. Техніка безпеки при виконанні різьби. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Виконання плоскорельєфного різьблення із заоваленим фоном . Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Виконання плоскорельєфного різьблення з вибраним фоном. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Модуль РпДтБ – 3.3 Регіональний компонент

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Виготовлення виробу даного регіону та оздоблення . Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

ПЕРЕЛІК КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОБНИХ РОБІТ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

1. Виконання плоскорельєфної різьби на виробі з проробкою фону
2. виготовлення декоративних вставок
3. виготовлення кухонних дощечок
4. виготовлення елементів скриньок
5. виготовлення фрагментів декоративних пластів

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 3-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на навчальну групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивід. корист.	Для груп. корист.	
Обладнання				
1.	Верстак (Р.М.)	15		
2.	Токарний верстат		2	
Інструменти, прилади і пристрої				
3.	Рубанки дерев'яні	15		
4.	Набори столярських стамесок		5	
5.	Набори різьбярських стамесок	15		
6.	Ножівки		15	
7.	Пили поперечні		1	
8.	Молотки		5	

9.	Киянки	15		
10.	Метри столярні, лінійка	15		
11.	Кутники металеві		5	
12.	Стуєла		2	
13.	Викрутки		2	
14.	Струбцини		5	
15.	Дрелі ручні		1	
16.	Коловороти		1	
17.	Ножі	15		
18.	Циркулі	15		
19.	Шило	15		
20.	Пробійнки (компл.)		5	
21.	Чекани (компл.)		5	
22.	Електроточила		2	
23.	Рашпилі		5	
24.	Штангенциркуль		2	
25.	Нутромір		2	
Натуральні зразки				
26.	Зразки народних виробів оздоблених різними видами різьблення	15	15	

27.	Орнаменти (гіпс)		5	
28.	Розетки (гіпс)		5	

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Ліплення»

Професія: Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
РпДтБ – 4.3	Види рельєфної різьби і її застосування	11	
РпДтБ – 4.3.1	Т.1.Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби	5	4
РпДтБ – 4.3.2	Т.2.Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	6	5
Разом		11	9

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА

«Ліплення»

Тема 1. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби

Види пластичної передачі форми: рельєф, барельєф, горельєф, контр-рельєф, кругла скульптура.

Матеріали і інструменти. Підготовка матеріалів до роботи, зберігання матеріалу.

Виконання на площині (плінті), квадрата, круга, трикутника та інші. Ліплення об'ємних геометричних тіл

Виконання ліплення куба, циліндра, призми, піраміди Ліплення натюрморту з геометричних фігур

Створення ескізу асиметричного орнаменту рослинного характеру.

Перетворення даного ескізу в рельєф.

Практичні роботи

1. Ліплення рельєфу: квадрата, кола в фронтальній і кутовій перспективі.

2. Виконання рельєфу: куба, призми, паралелепіпеда, циліндра, кулі.

3. Ліплення натюрморту з кулі, куба, циліндра, піраміди, призми з різним розташуванням один відносно одної фігури, а також, лінії горизонту.

4. Створення ескізу орнаменту і перетворення в рельєф.

Тема 2. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби

Відтворення характеру капітелі з врахуванням пропорцій, орнаменту,

стилістики. Ліплення розетки з акантових листків Ліплення рельєфу на опуклій поверхні. Ліплення рельєфу на вгнутій поверхні. Копія деталей фігур тварин і птахів. Об'ємні етюди тварин, птахів.

Практичні роботи

1. Створення копії капітелі з врахуванням пропорцій, орнаменту, стилістики.

2. Створення копії розетки з акантовими листками.

3. Виконання копії орнаменту вази.

4. Виконання копії орнаменту рельєфу на вгнутій площині типу підносу.

5. Виконання ліпкою рельєфу з гіпсового зразка, в який входять рослинні форми, а також декоративне ліплення тварин, птахів.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Композиція»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту
Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПП
РпДтБ – 4.1	Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій	36	
РпДтБ – 4.1.1	Т.1 Розробка композиції на теми місцевих художніх промислів. Різьблення, розпис, мозаїка	24	1
РпДтБ – 4.1.2	Т. 2 Композиція рослинного орнаменту в техніці рельєфної різьби	12	1
РпДтБ – 4.2	Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби	18	
РпДтБ – 4.2.1	Т.3 Проект виробу з декором прорізної (ажурної) різьби	14	1
РпДтБ – 4.2.2	Т .4. Композиція сувенірно-подарункового виробу	4	1
РпДтБ – 4.3	Види рельєфної різьби і її застосування	10	
РпДтБ – 4.3.1	Т.5 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби	5	1
РпДтБ – 4.3.2	Т.6 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	5	1
Разом		64	6

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА «Композиція»

Тема 1. Розробка композиції на теми місцевих художніх промислів. Різьблення, розпис, мозаїка

Виконати деталь скрині, рахви чи іншого виробу, використовуючи основні групи композиційних принципів у побудові орнаментальних елементів та мотивів.

ЛПР

Виконання ескізу фрагменту виробу з використанням зарисовок візерунків середньої складності (корпус годинника)

Тема 2. Композиція рослинного орнаменту в техніці рельєфної різьби

Виконати проєкт орнаментальної вставки рослинного орнаменту з проробкою рельєфних форм та площин (стрічковий, замкнутий та інші).

ЛПР

Виконання ескізу хлібниці з декором рельєфної різьби

Тема 3. Проєкт виробу з декором прорізної (ажурної) різьби

Виконати композицію рельєфного декору для оздоблення виробу заданих розмірів: деталь стола, рами, карнизу. Загальний вигляд виконати в масштабі.

ЛПР

Створення складних сюжетно-орнаментальних композицій (прямокутник) з введенням стилізованих рослинних і зооморфних елементів

Тема 4. Композиція сувенірно-подарункового виробу

Виконання проєкту декоративного тареля, скриньки, полиці тощо в техніці різьби по дереву, бересту. Знайти ступінь орнаменталізації в техніці плоско-рельєфного різьблення, інкрустації, маркетрі.

ЛПР

Виконання композиції скрині або рахви. Виконання композиції тареля.

Тема 5. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби

види та характерні ознаки рельєфної різьби; створення та побудову складних сюжетно-орнаментальних композицій з введенням стилізованих рослинних і зооморфних елементів; пропорції тіла, анатомічну будову птахів, тварин, людей та їх кінематику; застосування та особливості виконання барельєфної різьби; послідовність виконання скульптурного зображення; вимоги з охорони праці під час виконання робіт.

ЛПР

Розробка ескізу панно з барельєфним різьбленням, з введенням стилізованих рослинних і зооморфних елементів

Тема 6. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби

Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби та горельєфного ліплення; величину об'єму зображення, яке виступає над фоном; пропорції тіла, анатомічну будову птахів, тварин, людей та їх кінематику; використання шаблонів, ліплення моделей, інструментів для створення горельєфного різьблення; вміння створити горельєфного зображення пластичними матеріалами; вимоги з охорони праці під час виконання робіт.

ЛПР

Розробка ескізу виробу за власним бажанням з горельєфним різьбленням. Виявлення об'єму декора панно засобами тонального рисунка

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Рисунок»

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту
Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ПР
РпДтБ – 4.1	Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій	35	
РпДтБ – 4.1.1	Т.1. Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	19	1
РпДтБ – 4.1.2	Т.2. Виконання сюжетно-орнаментальних композицій	16	1
РпДтБ – 4.2	Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби	41	
РпДтБ – 4.2.1	Т.3. Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби	28	
РпДтБ – 4.2.2	Т. 4.Технологія виконання рельєфної накладної різьби	13	1
РпДтБ – 4.3	Види рельєфної різьби і її застосування	8	
РпДтБ – 4.3.1	Т.5. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби	6	1
РпДтБ – 4.3.2	Т.6. Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	2	
РпДтБ – 4.4	Меблеві вироби з різьбленим декором	10	
РпДтБ – 4.4.1	Т.7.Художнє оздоблення виробів з дерева	10	1
Разом		94	5

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРЕДМЕТА
«Рисунок»

ЗМІСТ

Т. 1 Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності

Прийоми нанесення контурів складних візерунків на берест; інструмент, який застосовується

Практична робота

Побудова каркасної геометричної фігури(куб)

Т. 2 Виконання сюжетно-орнаментальних композицій

Основи побудови сюжетно-орнаментальних композицій. Рисування натюрморту з капітеллю або фрагментами архітектурних споруд. Вивчення форми та структури предметів. Визначення композиції рисунка і удосконалення навичок передачі світлотіні. Поступове вирішення темніших тонів до світліших. Виявлення рефлексів.

Практична робота

Рисування предмета складної геометричної форми (Амфора)

Т.3 Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби

Види та характерні ознаки рельєфної різьби; створення та побудову складних сюжетно-орнаментальних композицій з введенням стилізованих рослинних і зооморфних елементів; пропорції тіла, анатомічну будову птахів, тварин, людей та їх кінематику; застосування та особливості виконання барельєфної різьби; послідовність виконання скульптурного зображення

Т.4 Технологія виконання рельєфної накладної різьби

Створення робочого малюнку та перенесення на площину дощечки; створення шаблонів; ескізів та технологія виконання даного виду різьби; правила побудови та формоутворення зображення предметів пластичними матеріалами Рисунок окремих гіпсових деталей постаті людини. Визначити напрямки, розміри і побудову кистей рук і ніг. Лінійна і тональна проробка зображення.

Практична робота

Рисунок журнального столика з накладним різьбленням

Т.5 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби

Види та характерні ознаки рельєфної різьби; створення та побудова складних сюжетно-орнаментальних композицій з введенням стилізованих рослинних і зооморфних елементів; пропорції тіла, анатомічну будову птахів, тварин, людей та їх кінематику; застосування та особливості виконання барельєфної різьби; послідовність виконання скульптурного зображення. Загальні поняття про анатомічну побудову людської голови. Передача пластики та форми деталі голови. Прорисувати будову і виявити об'ємність світлотіні.

Практична робота

Вивчення пропорцій тіла птахів, виконання зарисовок

Т.6 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби

Сорти деревини для виготовлення цвіток; методи різьблення цвіток залежно від призначення візерунка; характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби та горельєфного ліплення; величину об'єму зображення, яке виступає над фоном; пропорції тіла, анатомічну будову птахів, тварин, людей та їх кінематику; використання шаблонів

Т.7 Художнє оздоблення виробів з дерева

Особливості та типи меблів; класифікація меблевих виробів; прийоми та технологія виготовлення меблів з масиву з різних порід деревини; застосування матеріалів; техніки для художнього оформлення меблів; основи конструювання художніх виробів, мотиви декорування в сучасних меблях

Практична робота

Зарисовки конструкційних особливостей крісла

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

РпДтБ – 4.1	Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій		120
	РпДтБ –4.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	60
	РпДтБ –4.1.2	Виконання сюжетно-орнаментальних композицій	60
РпДтБ – 4.2	Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби		108
	РпДтБ –4.2.1	Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби	48
	РпДтБ –4.2.2	Технологія виконання рельєфної накладної різьби	60
РпДтБ – 4.3	Види рельєфної різьби і її застосування		84
	РпДтБ –4.3.1	Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби	42
	РпДтБ –4.3.2	Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	42
РпДтБ – 4.4	Меблеві вироби з різьбленим декором		30
	РпДтБ – 4.4.1	Художнє оздоблення виробів з дерева	30
Всього на 4 розряд			342

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Модуль РпДтБ – 4.1 Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій

РпДтБ – 4.1.1 Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Підготовка і підбір інструменту та матеріалу. Заточка інструменту. Перенесення ескізу на заготовку сюжетно орнаментальної композиції. Виконання різьби середньої складності. Опоряджувальні роботи техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт. Токарна обробка деревини. Техніка безпеки. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

РпДтБ – 4.1.2 Виконання сюжетно орнаментальних композицій

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Підготовка і підбір інструменту та матеріалу. Заточка інструменту, перенесення ескізу на заготовку. Виконання різьби середньої складності. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Модуль РпДтБ – 4.2 Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби

РпДтБ – 4.2.1 Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби. Виконання різьби. Техніка безпеки при виконанні різьби.

РпДтБ – 4.2.2 Технологія виконання рельєфної накладної різьби

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Модуль РпДтБ – 4.3 Види рельєфної різьби і її застосування

РпДтБ – 4.3.1 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби.

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

РпДтБ – 4.3.2 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Модуль РпДтБ – 4.4 Меблеві вироби з різьбленим декором

РпДтБ – 4.4.1 Художнє оздоблення виробів з дерева

Первинний інструктаж. Охорона праці в майстерні. Виготовлення меблевого виробу. Опоряджувальні роботи. Техніка безпеки при виконанні опоряджувальних робіт.

Кваліфікаційна пробна робота

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

Навчальний модуль	Професійні компетентності	Кількість годин
Модуль РпДтБ – 4.1 Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій		126
РпДтБ – 4.1.1	Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності	21
РпДтБ – 4.1.2	Виконання сюжетно-орнаментальних композицій	105
Модуль РпДтБ – 4.2 Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби		217
РпДтБ – 4.2.1	Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби	98
РпДтБ – 4.2.2	Технологія виконання рельєфної накладної різьби	119
Модуль РпДтБ – 4.3 Види рельєфної різьби і її застосування		49
РпДтБ – 4.3.1	Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби	28
РпДтБ – 4.3.2	Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби	21
Модуль РпДтБ – 4.4 Меблеві вироби з різьбленим декором		21
РпДтБ – 4.4.1	Художнє оздоблення виробів з дерева	21
Всього на 4 розряд		413

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Модуль РпДтБ – 4.1 Різьблення по бересту вручну складних сюжетно-орнаментальних композицій

РпДтБ – 4.1.1 Прийоми художнього різьблення по бересту візерунків середньої складності

Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на робочому місці під час проходження виробничої практики. Правила застосування засобів безпеки праці та індивідуального захисту.

Підготовка робочого місця. Інструменти та матеріали при різьбі по дереву.

Виконання різьби. Охорона праці

РпДтБ – 4.1.2 Виконання сюжетно орнаментальних композицій

Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Охорона праці

Модуль РпДтБ – 4.2 Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби

РпДтБ – 4.2.1 Характерні особливості прорізної (ажурної) різьби

Технологія виконання прорізної (ажурної) різьби. Виконання різьби. Охорона праці

РпДтБ – 4.2.2 Технологія виконання рельєфної накладної різьби

Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Охорона праці.

Модуль РпДтБ – 4.3 Види рельєфної різьби і її застосування

РпДтБ – 4.3.1 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання барельєфної різьби.

Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Охорона праці.

РпДтБ – 4.3.2 Характерні ознаки, застосування та особливості виконання горельєфної різьби

Виконання різьби. Опоряджувальні роботи. Охорона праці.

Модуль РпДтБ – 4.4 Меблеві вироби з різьбленим декором

РпДтБ – 4.4.1 Художнє оздоблення виробів з дерева

Виготовлення меблевого виробу. Опоряджувальні роботи. Охорона праці..

Кваліфікаційна пробна робота

ПЕРЕЛІК КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОБНИХ РОБІТ

1. Виготовлення накладного декору для меблів
2. Виготовлення рамок для картин, фото
3. Виготовлення топірців
4. Виготовлення фрагментів декоративного панно, пластів
5. Виготовлення елементів скриньок

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Професія: 7331 Різьбяр по дереву та бересту

Рівень кваліфікації: різьбяр по дереву та бересту 4-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Прим.
		Для індивід. корист.	Для груп. корист.	
Обладнання				
1.	Верстат криглопилковий		1	
2.	Верстат фугувальний		1	
3.	Токарний верстат		2	
4.	Верстак Р.М.	15		
Інструменти, прилади і пристрої				
5.	Рубанки дерев'яні		15	
6.	Набори стамесок столярних		10	
7.	Набори різьбярських стамесок	15		
8.	Ножівки		15	
9.	Пили поперечні		1	
10.	Молотки		10	
11.	Киянки	15		
12.	Лінійки	15		
13.	Кутники металеві		5	
14.	Стусла		2	
15.	Викрутки		5	
16.	Струбцини		5	
17.	Ножі	15		
18.	Циркулі	15		
19.	Шило	15		
20.	Пробійнки (компл.)		5	
21.	Чекани (компл.)		5	
22.	Електроточила		2	
23.	Ручний електролобзик		2	

24.	Ручний електродріль		2	
25.	Штангенциркуль		2	
26.	Нутромір		2	
27.	Ручний електрофрезер		2	
Натуральні зразки				
28.	Зразки народних виробів оздоблених різними видами різьблення		30	
29.	Капітелі		3	
30.	Розетки		3	
31.	Гіпсові моделі		30	
32.	Вази		4	
33.	Опудала птахів, тварин		10	